

بسمه تعالی

سنجش کارایی نی انبان در اجرای موسیقی دستگاهی ایرانی: مطالعه موردی اجرای آواز

ابوعطا از ردیف میرزا عبدالله

فرهاد جوکار^۱

چکیده:

با توجه به این که نی انبان یک ساز فولکلور مربوط به منطقه جنوب کشور می باشد متأسفانه کاربرد کمی در موسیقی ایران دارد و از طرفی چون بیشتر در مجالس عروسی و .. استفاده می شود نوازندگان این ساز خیلی مورد توجه قرار نمی گیرند، و حتی در دو سه دهه اخیر افرادی که این ساز را می نواختند شخصیت مناسبی در بین مردم نداشتند و به آنها نگاه اجتماعی خوبی نمی شد و در بعضی از مواقع وقتی از خانواده کسی می خواست این ساز را یاد بگیرد از طرف بزرگان آن خانواده مورد انتقاد شدید قرار می گرفتند، به خاطر دیدگاهی که به نوازندگان این ساز داشتن به فرزندانشون اجازه نواختن این ساز را نمی دادند، واز دیدگاه دیگر اگر کسی می خواست این ساز را آموزش ببیند منابع خوبی برای آموزش این ساز وجود نداشت و اکثراً به صورت سینه به سینه یا اصطلاحاً گوشه می بایست افراد آموزش می دیدن که خود این موضوع تمایل افراد برای ادامه نوازندگی در این ساز کم و کمتر میکرد، و این ساز انحصاراً توسط افرادی که در قدیم و نوازندگان این افراد قرار می گرفت. در این پژوهش قصد بر این است که از ساز نی انبان به چه صورت می توان برای نوازندگی در ردیف موسیقی ایران در آواز ابوعطا که یکی از آواز های دستگاه شور می باشد، استفاده کرد. برای این موضوع ابتدا فواصل مورد نظر در نوازندگی ساز نی انبان بررسی شده است و بازه صوتی این ساز مشخص شده است و از طرفی آواز ابوعطا از لحاظ بازه صوتی و نت شاهد وایست و... مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته و در نهایت گوشه های مورد نظر در این آواز با ساز نی انبان نواخته شده واز لحاظ میزان کاربری، این ساز برای نوازندگی در این آواز بررسی شده است.

کلید واژگان: نی انبان، موسیقی دستگاهی، موسیقی ایرانی

^۱ . کارشناسی ارشد موسیقی ساز جهانی.